

GuitarJan.com

EENVOUD IN COMPLEXE GITAARTHEORIE

Kerktoonladders

Nieuwsbrief **GuitarJan.com** Muziektheorie Special

Copyright: Jan van den Hogen • 2022

INHOUDSOPGAVE

1. Introductie	1
2. Wat is een kerktoonladder precies?	2
3. Intervallen	3
4. Intervallen in de verschillende kerktoonladders	5
5. De toonladders op de gitaarhals	7
6. Het klankkarakter van kerktoonladders	9
7. Eén “Shape” om alle 84 toonladders te oefenen	10
Oefening	14
8. Gebruikmaken van de TOONZ applicatie	15
9. Akkoorden bij de kerktoonladders	16
10. Gebruikmaken van de Akkoorden Zoeken applicatie	20

Oefeningen

- Alle modi in verschillende toonladders
- Lick in E Majeur Frygisch
- Oefening in de Ionische toonladder
- Kerktoonladders in E Majeur
- C Majeur in alle kerktoonladders I
- C Majeur in alle kerktoonladders II
- Arpeggio's in verschillende toonladders
- Arpeggio's in alle kerktoonladders
- Triade oefeningen in C ionisch

11. Tot slot	34
--------------	----

Dit werk met zijn inhoud is geschreven voor het publieke domein. Het staat je vrij, zonder welke beperkingen dan ook, het materiaal te gebruiken, te kopiëren, te scannen, te verspreiden of welke andere handelswijze dan ook, op het materiaal toe te passen.

1. Introductie

Bij een aantal nieuwsbrieven die je van ons hebt ontvangen, zijn inmiddels drie E-boeken met muziektheorie meegeleverd, te weten:

- Solo's spelen in het CAGED systeem
- Blues solo's spelen in het CAGED systeem
- Pentatonische toonladders en akkoorden.

In deze nieuwsbrief gaan we dieper in op het gebruik van kerktoonladders (modale toonladders), of zoals deze in het Engels worden genoemd "Church modes", of nog korter "Modes" of "Scales". Ionisch, Dorisch, Frygisch, Lydisch, Mixolydisch, Aeolisch en Locrisch. Dat zijn de zogeheten kerktoonladders. Ze komen oorspronkelijk uit middeleeuwse kerkmuziek (vanaf de 6de eeuw), maar worden heden ten dage ontzettend veel gebruikt, en niet alleen in de klassieke muziek. Pop, jazz, rock en metal zijn muziekgenres waarin veelvuldig kerktoonladders worden gebruikt om harmonieën en solo's te construeren. In de rockmuziek van de jaren 80 van de vorige eeuw worden bijvoorbeeld, naast de (pentatonische) majeure en mineur (blues) toonladders, veelvuldig de mixolydische, dorische en harmonische mineur toonladders gebruikt. Topgitaristen als Steve Vai en Joe Satriani gebruiken soms de lydische en frygische toonladders.

Een aantal referentiepunten om te beluisteren geven we je onderstaand:

Ionische kerktoonladder	Dorische kerktoonladder
Eric Johnson – Cliffs of Dover (G Ionisch) Joe Satriani – Always With Me (B Ionisch) Tom Petty – Free Fallin' (F Ionisch) Creed – One Last Breath (D Ionisch) Ozzy Osborne – Crazy Train (A Ionisch) Aerosmith – Crazy (A Ionisch) Steve Vai – Liberty (E Ionisch) The Beatles – Let It Be (C Ionisch) Allman Brothers Band – Ramblin' Man (A \flat Ionisch)	Soundgarden – Loud Love (E Dorisch) Simon & Garfunkel – Scarborough Fair (E Dorisch) Chris Isaac – Wicked Game (B Dorisch) Jimi Hendrix – Purple Haze (E Dorisch) Santana – Evil Ways (G Dorisch) ACDC – Back in Black (E Dorisch) Steve Vai – Bad Horsie (C Dorisch) Pink Floyd – Another Brick in the Wall (D Dorisch) America – Horse With No Name (E Dorisch)
Frygische toonladder	Lydische toonladder
Metallica – Wherever I may Roam (E Phrygian) Metallica – Creeping Death (E Phrygian) Megadeth – Symphony of Destruction (E Phrygian) Deep Purple – Perfect Strangers (A Phrygian) Deep Purple – Smoke On The Water (G Phrygian) Scorpions – Sails of Charon (B Phrygian) Pink Floyd – Set Controls For The Heart (E Phryg.) Jefferson Airplane – White Rabbit (F \sharp Phrygian) Slayer – Seasons In The Abyss (Eb Phrygian)	Joe Satriani – Flying In A Blue Dream (C Lydian) Fleetwood Mac – Dreams (F Lydian) Pearl Jam – Oceans (C Lydian) Passionflower – Jon Gomm (Eb Lydian) Dimmu Borgir – Arcane Lifeforce (E Lydian)

Mixolydische kerktoonladder	Aeolische kerktoonladder
Lynyrd Skynyrd – Sweet Home Alabama (D Mixol.)	Jimi Hendrix – All Along The Watchtower (C Aeol.)
Guns 'N Roses – Sweet Child O Mine (D \flat Mixol.)	Scorpions – Rock You Like A Hurricane (E Aeolisch)
Steve Morse – Highland Wedding (A Mixolydisch)	R.E.M. – Losing My Religion (A Aeolisch)
John Petrucci – Glasgow Kiss (E Mixolydisch)	Iron Maiden – The Trooper (E Aeolisch)
Joe Satriani – Summer Song (A Mixolydisch)	Dio – Holy Diver (C Aeolisch)
The Rolling Stones – Satisfaction (E Mixolydisch)	Gary Moore – Over The Hills (E Aeolisch)
ACDC – Thunderstruck (E Mixolydisch)	Led Zeppelin – Stairway To Heaven (A Aeolisch)
Led Zeppelin – Thank You (D Mixolydisch)	Thin Lizzy – Emerald (A \flat Aeolisch)
Neil Young – Cinnamon Girl (D Mixolydisch)	Nirvana – Smells Like Teen Spirit (F Aeolisch)
Steve Earle – Copperhead Road (D Mixolydisch)	Kiss – I was made for loving you (E Aeolisch)

Locrische toonladder
Rush – YYY (C Locrisch)
Slipknot – Left Behind (B Locrisch)
Metallica – Sad But True (G Locrisch)
Metallica – Enter Sandman (E Locrich)
Judas Priest – Painkiller (E Locrisch)
Saxon – Attila The Hun (B \flat Locrisch)

Je ziet dus dat er zeven verschillende kerktoonladders bestaan, waarvan je er twee al heel goed kent, namelijk de Ionische kerktoonladder, want dat is de Majeur toonladder, en de Aeolische kerktoonladder, want dat is de bekende Mineur toonladder.

2. Wat is een kerktoonladder precies?

De kerktoonladders komen uit de Gregoriaanse kerkmuziek en worden afgeleid van de Majeur toonladder. Een standaard toonladder heeft 12 tonen (een octaaf) zoals je weet. Voor kerkmuziek tot omstreeks het jaar 1000 echter, werden slechts 7 van de 12 tonen gebruikt, en die ken je wel: **C D E F G A B**.

De kerktoonladders zijn de verschillende ladders die ontstaan wanneer je een majeuretoonladder begint te spelen vanaf een andere plek dan de eerste toon. Aangezien er 7 verschillende tonen in de majeureladder zitten (het octaaf, de 8ste noot, dus niet meegeteld), zijn er 7 mogelijke vertrekpunten en dus 7 verschillende kerktoonladders.

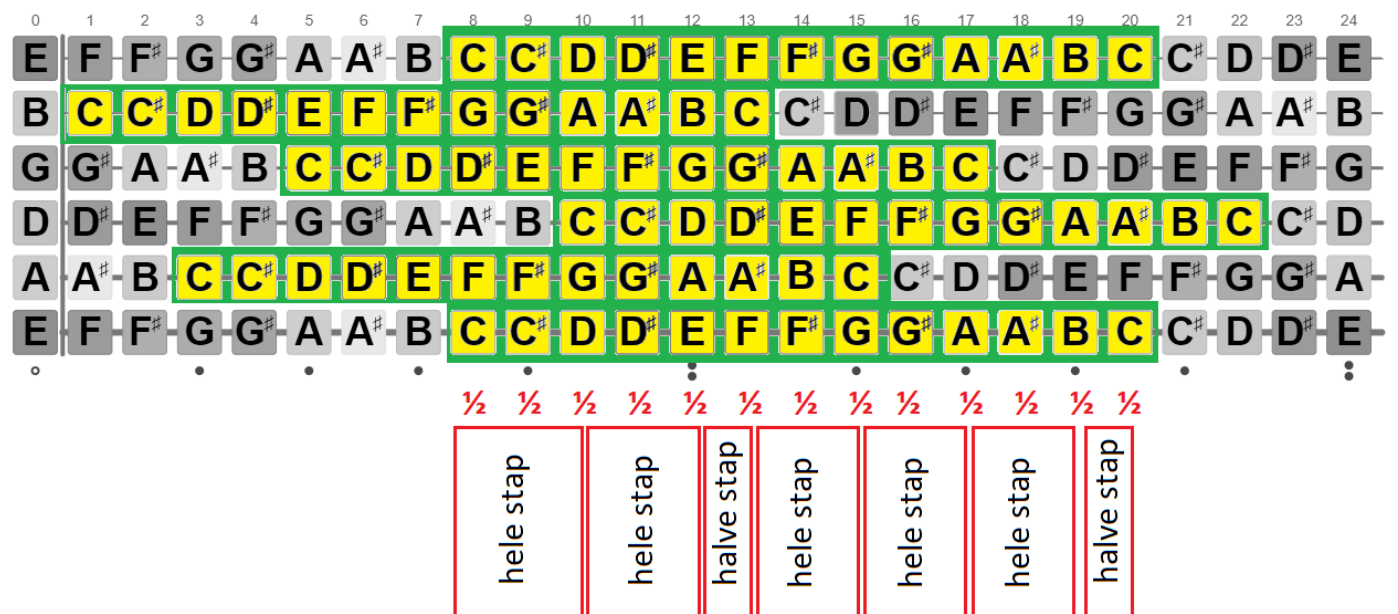
Alle ladders bevatten 7 tonen, maar ze klinken allemaal iets anders. Dat komt doordat een toonladder altijd uit halve en hele stappen bestaat, maar deze - afhankelijk van waar je de ladder begint - niet altijd op hetzelfde moment komen. Door die verschillende halve en hele stappen zijn immers de toonafstanden, oftewel de intervallen, ten opzichte van de grondtoon verschillend. We leggen dat in de volgende paragraaf uit.

3. Intervallen

Om te begrijpen hoe de zeven verschillende kerktoonladders worden opgebouwd, moeten we eerst het begrip interval nader bestuderen. Een interval is een halve of een hele stap op de toonladder, dat hebben we in de vorige paragraaf al benoemd. Een octaaf is 12 tonen, en zo'n octaaf bestaat uit de grond- of stamtonen (de zeven stamtonen die we hierboven hebben genoemd), en de halve tonen, die tussen de verschillende stamtonen zitten. Een octaaf gaat van de grondtoon (de eerste toon) naar de daaropvolgende grondtoon, en doet dan in 12 stappen.

Uit de theorie op GuitarJan.com weet je, dat iedere fret op de gitaarhals een halve stap in een toonladder vertegenwoordigt.

Op een gitaarhals met 24 fretten ziet de C Majeur toonladder er dan als volgt uit:

We hebben per snaar aangegeven (met groen omrand) hoe de C Majeur toonladder, met grondtoon (ook wel Prime genoemd), stamtonen en halve tonen, is samengesteld. Kijk je naar de 6de snaar (de lage-E), dan zie je dat op de 8ste fret de C toonladder begint, en via 12 stappen (12 fretten) op de 20ste fret eindigt.

Om te zien dat een Majeur toonladder **altijd** als intervallen heeft **hele stap (1) – hele stap (1) – halve stap (½) – hele stap (1) – hele stap (1) – hele stap (1) – halve stap (½)**, laten we op de overige snaren (A tot en met hoge-E) dezelfde C Majeur toonladder ook zien.

Als je van het begin van de gitaarhals naar boven telt, dus van fret 0 naar fret 24, is iedere halve noot een "is" noot (spreek uit: "ies"), in het Engels een "sharp". Ga je van fret 24 terug naar fret 0, dan is iedere halve noot een "es", in het Engels een "flat".

Het notatieteken voor een "is" is #

Het notatieteken voor een "bes" is b

Soms zie je een teken achter de stamtoon, om aan te duiden dat het geen "is" of een "bes"

is, en dat teken ziet er zó uit: ♮. Dit is de aanduiding voor een natuurlijke toon, in het Engels "natural".

In de afbeelding op de vorige pagina is de interval tussen de grondnoot C en de stamtoon D een hele stap, dus zit er een halve noot C♯ (Cis) tussen. Het zelfde geldt voor de stamtoon D naar de stamtoon E, ook hier zit een halve stap tussen, dus moet je daarvoor in de toonladder een D♯ (Dis) gebruiken.

Van stamtoon E naar stamtoon F echter, zit maar een halve stap.

In een tabel zou je dit als volgt kunnen samenvatten, waarbij we als uitgangspunt de C Majeur toonladder nemen zoals je die op de 6de snaar (de lage-E) kunt bouwen:

Fret E-snaar	Noot	Soort	NL	UK
8	C	grondtoon/stamtoon	C	C
9	C♯/D♭	halve toon	Cis/Des	C sharp/D flat
10	D	stamtoon	D	D
11	D♯/E♭	halve toon	Dis/Es	D sharp/E flat
12	E	stamtoon	E	E
13	F	stamtoon	F	F
14	F♯/G♭	halve toon	Fis/Ges	F sharp/G flat
15	G	stamtoon	G	G
16	G♯/A♭	halve toon	Gis/As	G sharp/A flat
17	A	stamtoon	A	A
18	A♯/B♭	halve toon	Ais/Bes	A sharp/B flat
19	B	stamtoon	B	B
20	C	grondtoon/stamtoon	C	C

Als je duidelijk is, hoe de logica van je gitaarhals qua noten in elkaar steekt (zie anders nog even bovenstaande afbeelding), dan komen we nu tot de volgende stap in de theorie van het naamgeven van de noten in de toonladder.

Tussen twee stamtonen zit een bepaalde toonafstand (interval). Voor elk zo'n interval hebben we een naam. De afstand tussen een stamtoon en de eerstvolgende stamtoon heet een secunde (zoals van C naar D, of van E naar F).

Intervalnaam	UK	Afstand van letter tot letter
Prime/grondtoon	root	de toon waarop we beginnen (bijvoorbeeld C)
Secunde	second	eerste letter naar volgende letter (C – D)
Terts	third	eerste letter naar derde letter (C – E)
Kwart	fourth	eerste letter naar vierde letter (C – F)
Kwint	fifth	eerste letter naar vijfde letter (C – G)
Sext	sixth	eerste letter naar zesde letter (C – A)
Septiem	seventh	eerste letter naar zevende letter (C – B)
Octaaf	octave	eerste letter naar achtste letter (C – eerstvolgende C)
None	minth	octaaf + secunde (van eerste letter naar 2 ^{de} D)

Ofwel, tel je twee letters, dan heb je een secunde. De afstand van C naar E is drie letters (C – D – E) en heet een tert. Vier letters is een kwart (C naar F). In de tabel hiervoor vind je alle belangrijke intervalnamen, samen met de Engelse omschrijvingen.

De theorie met betrekking tot intervallen is nog veel gecompliceerder dan we tot nu toe hebben laten zien, maar al die extra kennis hebben we voor het begrijpen van de kerktoonladders niet nodig. Wil je een verdere theorieverdieping, zie de website GuitarJan.com, en dan met name **Muziektheorie | Basistheorie, Muziektheorie | Toonladders en Muziektheorie | Akkoordentheorie**.

4. Intervallen in de verschillende kerktoonladders

Als je de tonen van de witte toetsen speelt van C t/m C (zoals we hierboven hebben laten zien) speel je de ionische kerktoonladder van C (die hetzelfde is als de majeure toonladder).

Alle witte toetsen van D t/m D is de Dorische kerktoonladder van D.

Alle witte toetsen van E t/m E is de Frygische kerktoonladder van E.

Alle witte toetsen van F t/m F is de Lydische kerktoonladder van F.

Alle witte toetsen van G t/m G is de Mixolydische kerktoonladder van G.

Alle witte toetsen van A t/m A is de Aeolische kerktoonladder van A (is hetzelfde als de mineur toonladder)

Alle witte toetsen van B t/m B is de Locrische kerktoonladder van B.

In onderstaande tabel zie je hoe de noten in iedere kerktoonladder volgens de verschillende intervallen tot stand komen.

Ionisch (Majeur)	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C
Dorisch	D		E	F		G		A		B	C		D
Frygisch	E	F		G		A		B	C		D		E
Lydisch	F		G		A		B	C		D		E	F
Mixolydisch	G		A		B	C		D		E	F		G
Aeolisch (Mineur)	A		B	C		D		E	F		G		A
Locrisch	B	C		D		E	F		G		A		B

Dat is allemaal niet zo spannend. Je ziet dat de toonladders worden bepaald door hun grondtoon, bijvoorbeeld Dorisch was alleen mogelijk vanuit de toon D. Mixolydisch alleen vanuit de toon G.

Toen men echter 12 tonen ging gebruiken en dus de beschikking had over 12 halve toonafstanden, kon men vanaf elke toon een Dorische toonladder maken. Daar kun je weer een soort regeltje voor maken met de majeure toonladder (is ook de ionische toonladder) als uitgangspunt.

Zo'n regeltje maken we als volgt. We weten dat in de Majeur toonladder (tevens de Ionische kerktoonladder) de volgorde van de afstanden is gedefinieerd als **1 – 1 - ½ - 1 – 1 – 1 - ½**. Je ziet dat hieronder in de tabel weergegeven.

Ionisch (Majeur): afstanden	1		2		3	4		5		6		7	8
Ionisch (Majeur) noten	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C

Schuif je nu op van de Ionische toonladder (die met een C begint), naar de Dorische toonladder (die met een D begint), en je blijft de toonafstanden trouw, dan ziet de Dorische toonladder er qua opbouw als onderstaand uit. We laten de notenreeks van de C Majeur toonladder op dezelfde plaats staan:

Ionisch (Majeur): afstanden	1		2		3	4		5		6		7	8
Ionisch (Majeur)	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C
Dorisch	1		2	3		4		5		6	7		8
Dorisch	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C

De Frygische toonladder (die met een E begint) schuift dan weer op, geredeneerd vanuit de vorige kerktoonladder, de Dorische kerktoonladder, die met een D begon.

Dorisch (Majeur)	1		2	3		4		5		6	7		8
Dorisch	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C
Frygisch	1	2		3		4		5	6		7		8
Frygisch	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C

Wat zie je nu gebeuren? We hebben de toonreeks van de C Majeur toonladder laten staan, we hebben echter telkens de kerktoonladder opgeschoven. Doordat we van de oorspronkelijke 7 tonen naar de 12 tonen zijn gegaan, kun je dus een C toonladder spelen als Majeur (Ionisch), als C Dorisch, of C Frygisch. In een tabel ziet dat er weer als volgt uit:

Ionisch (Majeur)	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C
Dorisch	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C
Frygisch	C	C#	D	D#	E	F	F#	G	G#	A	A#	B	C

Je ziet dus, dat er een wereld van mogelijkheden opent als je met alle twaalf de noten uit een toonladder gaat werken, en die in een bepaalde kerktoonladder gaat gebruiken.

Toch gaat er qua notatie iets niet helemaal lekker. Je weet uit de theorie van de GuitarJan.com website, dat je altijd alle notennamen in een toonladder moet hebben. Kijk je naar de C Dorisch, dan heb je de volgende noten:

C D # F G A # C

Je mist hierin de notennamen **E** en **B**. Dit is niet gebruikelijk in de gitaarnotatie. Je kunt dit eenvoudig oplossen door gebruik te maken van de systematiek van enharmonische noten. Kijk nog eens goed naar de tabel op pagina 4. Je ziet, dat een C# gelijk is aan een Db, een D# gelijk is aan een Eb, een F# gelijk is aan een Gb, enzovoorts. Dat betekent dat een C# hetzelfde klinkt als een Db, een D# hetzelfde klinkt als een Eb, etc.

Ge je nu de C Dorisch weer opschrijven, maar dan op de juiste manier (met mollen, dus b), dan ziet deze er als volgt uit:

C D Eb F G A Bb C

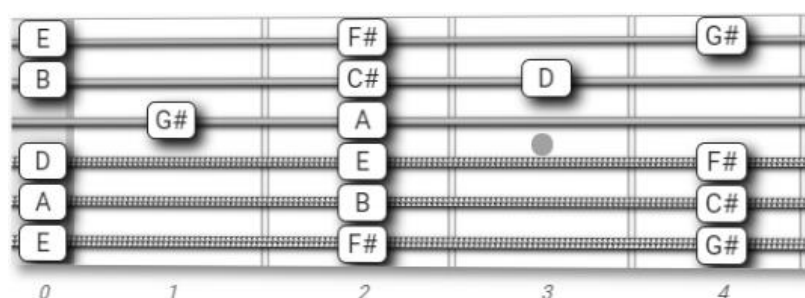
Je ziet het, alle notennamen C tot en met B (Bb) komen nu in de reeks voor.

5. De toonladders op de gitaarhals

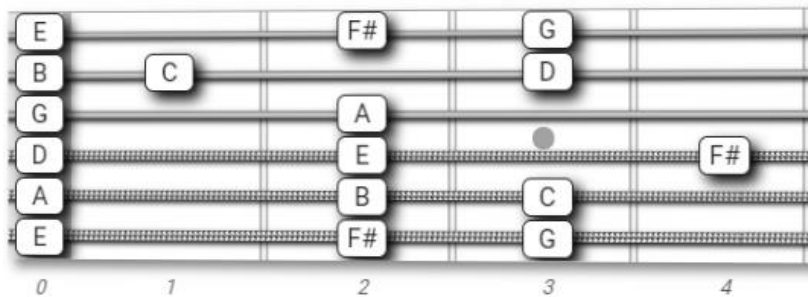
Een complete tabel met de "opgeschoven" zeven noten, voor alle kerktoonladders, is als onderstaand, waarbij het b (mol) teken betekent, dat de desbetreffende noot met een halve stap is verlaagd.

Ionisch (Majeur)	1		2		3	4		5		6		7	8
Dorisch	1		2	b3		4		5		6	b7		8
Frygisch	1	b2		b3		4		5	b6		b7		8
Lydisch	1		2		3		b5	5		6		7	8
Mixolydisch	1		2		3	4		5		6	b7		8
Aeolisch (Mineur)	1		2	b3		4		5	b6		b7		8
Locrisch	1	b2		b3		4	b5		b6		b7		8

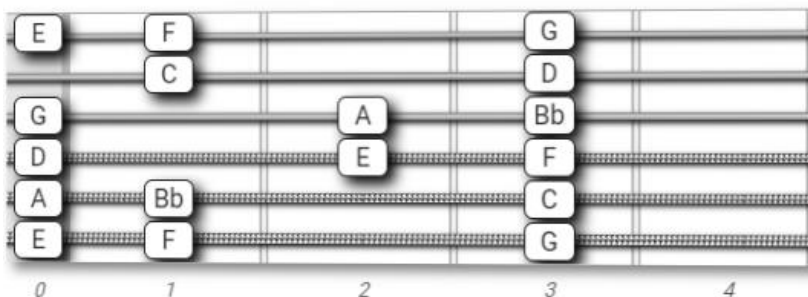
Vanuit deze tabel kun je dus iedere toonladder in willekeurig welke kerktoonladder spelen.

We laten dat zien aan de hand van de A Majeur toonladder, die in de **Ionische** kerktoonladder (eigenlijk de standaard Majeur toonladder), de noten **A B C# D E F# G# A** bevat (zie de afbeelding hiernaast).

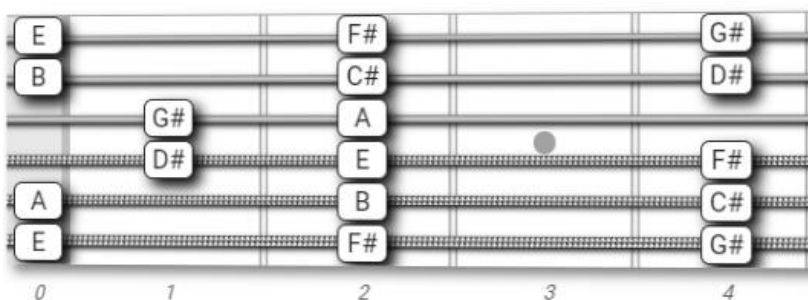

Een A **Dorisch**, betekent (zie de tabel op pagina 7) dat de 3de noot (de terts), wordt verlaagd, en hetzelfde geldt voor de 7de noot (de septiem). De **C#** wordt dus een **C**, en de **G#** wordt een **G**.

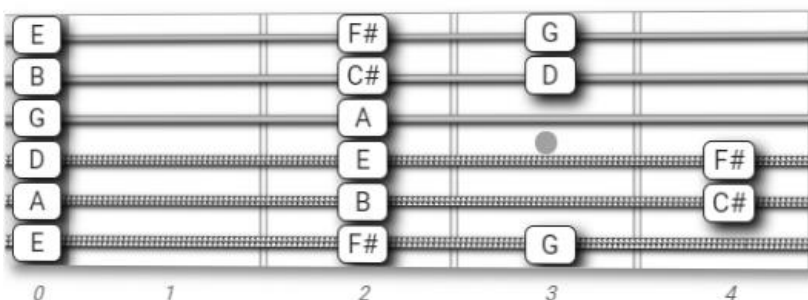

Bij een A **Frygisch** wordt, naast een verlaagde terts en septiem, ook de secunde (2de noot), en de sext (6de noot) verlaagd. Dit ziet er allemaal als volgt uit:

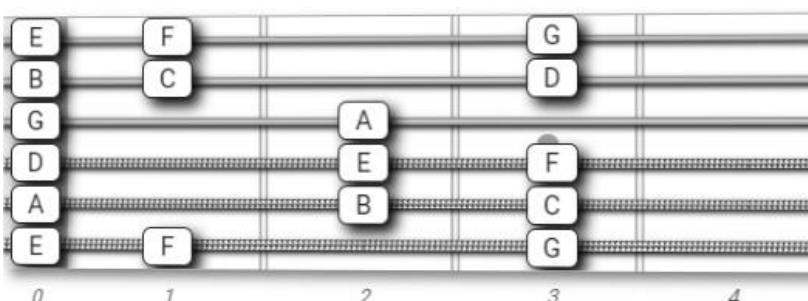
secunde	B	wordt	B^b
terts	C#	wordt	C
sext	F#	wordt	F
septiem	G#	wordt	G

Bij een A **Lydisch** wordt de 5de noot (de kwint) verlaagd. Daardoor wordt de **E** een **D#**.

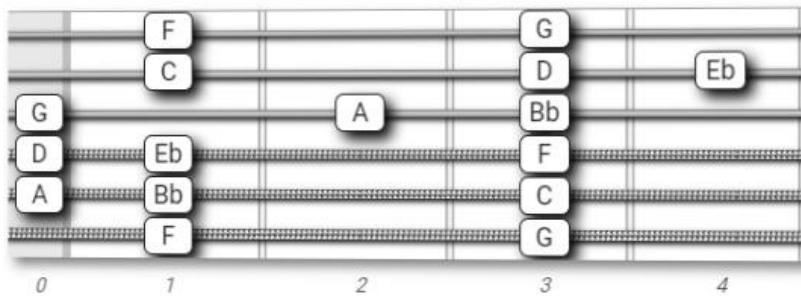

Om een A **Mixolydisch** te krijgen, verlagen we de 7de noot (de septiem), zie weer de tabel op pagina 7. Daardoor wordt de **G#** een **G**.

Een A **Aeolisch** (de standaard Mineur toonladder), krijg je door de terts, de sext en de septiem te verlagen, dus:

terts	C#	wordt	C
sext	F#	wordt	F
septiem	G#	wordt	G

De laatste kerktoonladder is de A **Locrisch**, waarbij de secunde, de terts, de kwint, de sext en het septiem worden verlaagd, hetgeen er als volgt uitziet:

secunde	B	wordt	Bb
terts	C#	wordt	C
kwint	E	wordt	Eb
sext	F#	wordt	F
septiem	G#	wordt	G

en daarmee hebben we dus de oorspronkelijke A Majeur toonladder speelbaar gemaakt in alle mogelijke kerktoonladder-varianten. Dit kun je met iedere mogelijke toonladder doen, van G# tot Bb, enzovoorts. Dit opent dus heel veel nieuwe mogelijkheden in je gitaarspel. Er zijn immers 7 kerktoonladders en bij elke kerktoonladder kun je alle 12 tonen uit het octaaf als uitgangspunt nemen. Je kunt dus 84 verschillende kerktoonladders maken. Daarnaast zijn er nog veel meer varianten mogelijk met harmonische en melodische Mineur toonladders gecombineerd met kerktoonladders, maar dat valt buiten het kader van dit E-boek. Daarvoor kun je gespecialiseerde muziektheorie gaan lezen.

6. Het klankkarakter van kerktoonladders

Van alle kerktoonladders worden tegenwoordig vooral de Ionische en Aeolische gebruikt, de ons welbekende Majeur- en Mineur-toonladder. Toch zijn dat niet de enige Majeur- en Mineur-ladders. Want elke kerktoonladder is Mineur óf Majeur.

We noemen een ladder Mineur als de derde toon een kleine terts is. De ladder is Majeur wanneer de derde toon een grote terts is.

Hoe kun je dit achterhalen? Simpel: begin op de eerste toon en tel de toonafstanden tot de derde toon. Twee hele stappen is een grote terts. Eén hele stap en een halve stap is een kleine terts. Twee voorbeelden: de Lydische toonladder heeft twee hele stappen nodig om van de eerste naar de derde toon te gaan, dus die ladder is Majeur. De Dorische kerktoonladder heeft maar anderhalve stap nodig, dus die toonladder is Mineur.

Onderstaand bespreken we per kerktoonladder wat het klankkarakter van die desbetreffende toonladder is.

Ionisch (Majeur) • Toontrappen: 1 2 3 4 5 6 7 8

Deze toonladder wordt gebruikt voor goed in het gehoor liggende vrolijk klinkende muziek zoals toegankelijke klassieke muziek, simpele country en andere volksmuziek, pop, kinderliedjes e.d., maar ook in de Jazz kom je deze toonladder tegen.

De mooiste popnummers bestaan soms alleen uit de tonen van deze toonladder.

Dorisch • Toontrappen: **1 2 b3 4 5 6 b7 8**

De Dorische toonladder is een Mineur-toonladder (zie de verlaagde tert, de 3de noot), maar door de 6de trap (die bij de gewone mineur-toonladder ook verlaagd wordt, alleen nu niet) heeft deze toonladder een speciale klank. Dorisch is de basis voor de “Gregoriaanse” kerkmuziek, maar ook in jazz, pop en (vooral symfonische) rock wordt deze toonladder veel gebruikt.

Frygisch • Toontrappen: **1 b2 b3 4 5 b6 b7 8**

Dit is ook een Mineur toonladder. Door de eerste halve toonafstand heeft deze toonladder een exotische, een wat Spaanse klank. Dit is de typische flamenco-toonladder.

Lydisch • Toontrappen: **1 2 3 #4 5 6 7 8**

Dit is een Majeur-toonladder met alleen een verhoogde 4de trap. Het duidelijkste voorbeeld van het gebruik van de Lydische toonladder voor een melodie is het nummer “Maria” uit de musical “The Westside Story”. Ondanks dat de meeste tonen corresponderen met de Majeur toonladder, heeft deze toonladder door de verhoogde kwart een beetje een dreigende klank. In filmmuziek wordt deze toonladder veel gebruikt.

Mixolydisch • Toontrappen: **1 b2 b3 4 5 6 b7 8**

Deze Majeur toonladder, met alleen een verlaagd septiem (7de noot), hoor je veel in blues, soul en jazz omdat daarbij vaak septiem akkoorden gebruikt worden, die een verlaagde 7de noot in zich hebben.

Aeolisch (Mineur) • Toontrappen: **1 2 b3 4 5 b6 b7 8**

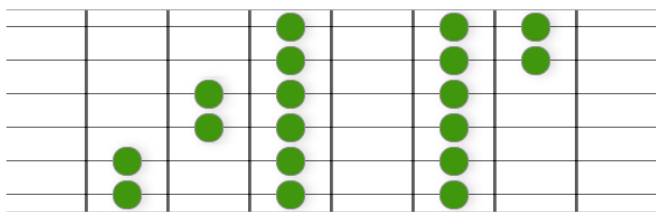
Dit is de mineur-toonladder. Gewoon met een wat droevige of overpeinzende klank, die in allerlei muziekgenres heel veel wordt gebruikt.

Locrisch • Toontrappen: **1 b2 b3 4 b5 b6 b7 8**

Bij kerkmuziek was dit vroeger geen favoriete toonladder. Men associeerde deze Locrische toonladder soms met de duivel omdat de toonladder zo lelijk klonk (hoewel dat een kwestie van smaak is). Kortom, muzikaal vond men dit een onmogelijke tonenreeks. Maar, als er in een jazznummer een dim-akkoord wordt gespeeld (een verminderd akkoord, zie de website van GuitarJan.com onder **Muziektheorie | Akkoorden**), en de solopartij wordt uitgevoerd met noten uit de Locrische toonladder, dan klinkt het prima.

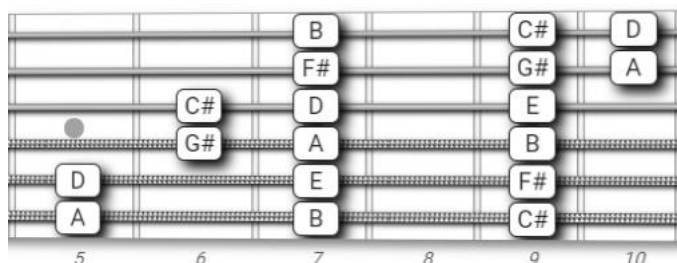
7. Eén “Shape” om alle 84 toonladders te oefenen

Je weet dat we bij GuitarJan.com proberen complexe muziektheorie zo eenvoudig mogelijk te presenteren. We hebben daarom één “Shape”, één vorm van notenvolgorde bedacht, die je voor het oefenen van alle 84 mogelijke kerktoonladders, kunt gebruiken.

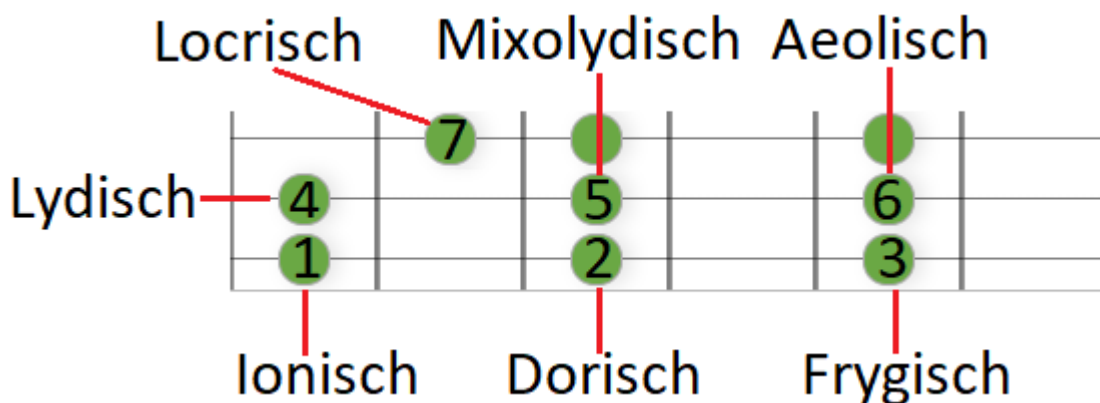
De vorm is gebaseerd op het 3NPS (3-Notes-Per-String) principe, en daarover kun je meer lezen op de GuitarJan.com website onder **Muziekgenres | Rock**. De Shape ziet er uit als hiernaast in de afbeelding.

Als je de muziektheorie hebt bestudeerd op onze website, dan zie je dat deze Shape ruim twee octaven omvat, zie onderstaande afbeelding voor het bewijs.

Stel dat we deze Shape gebruiken om een A Ionisch (Majeur) toonladder te spelen. We beginnen dan op de 5de fret van de 6de snaar (de lage-E). Je ziet hier dat de toonladder zoals we deze spelen 2½ octaaf is.

Vergeten we even het uitstapje hierboven naar de A Ionische toonladder, maar beschouwen we de weer de basis Shape. We kunnen de eerste 7 noten van deze Shape een nummer 1 tot en met 7 geven, en we weten dat er een kerktoonladder-volgorde is, die ook 1 tot en met 7 is. Als we beide reeksen aan elkaar koppelen, ziet dat er als volgt uit:

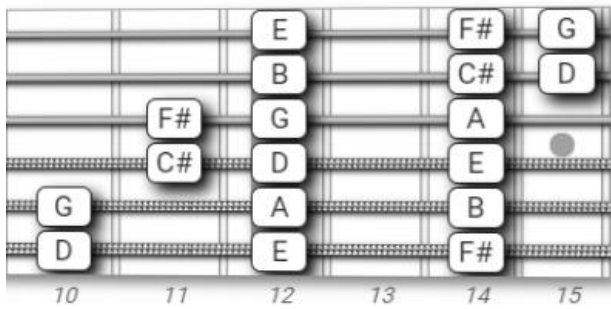

De volgorde van de kerktoonladders is nu gekoppeld aan volgorde de eerste zeven noten van de Shape.

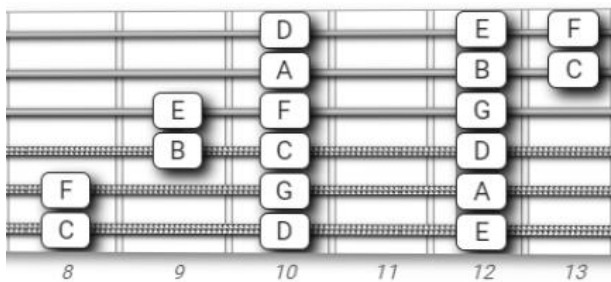
Stel dat we met deze Shape een D toonladder in alle kerkmodi willen spelen. Het is dan belangrijk dat je in de gaten houdt, dat de D in de Shape op de volgende noten moet zitten:

Ionisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 1
Dorisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 2
Frygisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 3
Lydisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 4
Mixolydisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 5
Aeolisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 6
Locrisch D	grondtoon D bevindt zich op noot 7

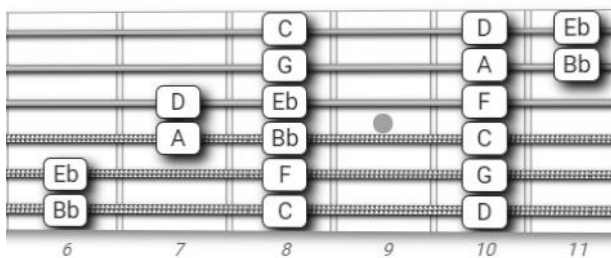
Laten we dat eens op een gitaarhals zichtbaar maken.

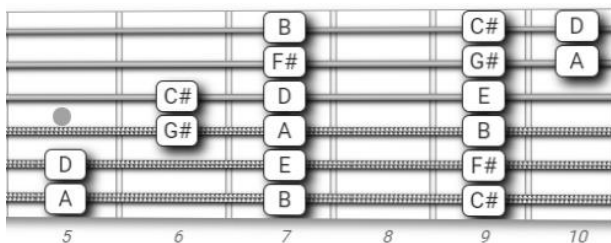
D Ionisch waarbij noot nummer 1 de grondtoon van de toonladder is. De Shape begint dan op de 10de fret van de 6de snaar.

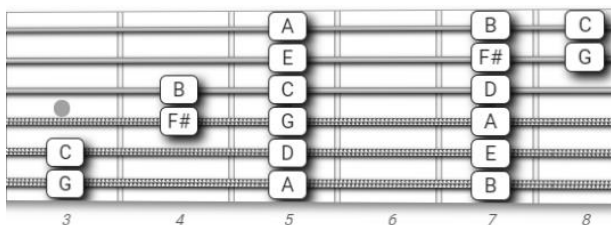
D Dorisch, waarbij we de Shape met zijn startpunt verplaatsen naar de 8ste fret op de 6de snaar. Daardoor is de grondtoon D op noot nummer 2 van de Shape terecht gekomen.

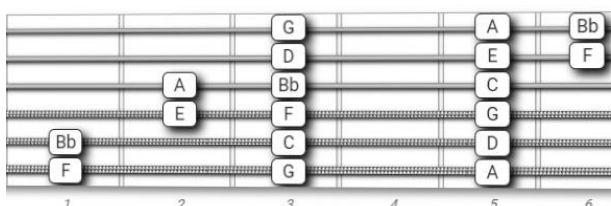
D Frygisch, waar de Shape start op de 6de fret van de 6de snaar, zodat de grondtoon D op de het derde nootnummer terecht komt, en dat is op de 10de fret van de 6de snaar.

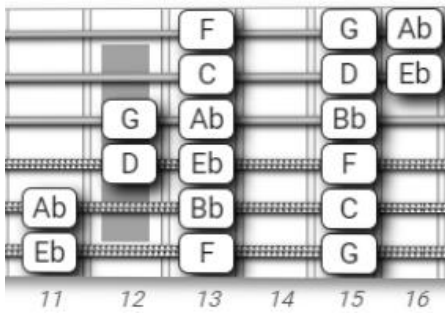
D Lydisch, met als startpunt voor de Shape de 5de fret van de 6de snaar, en daardoor komt de grondtoon D op noot nummer 4, zijnde de 5de fret van de 5de snaar.

D Mixolydisch, de Shape begint op de 3de fret van de 6de snaar, en de D is op nootnummer 5 terechtgekomen, zijnde de 5de fret van de 5de snaar.

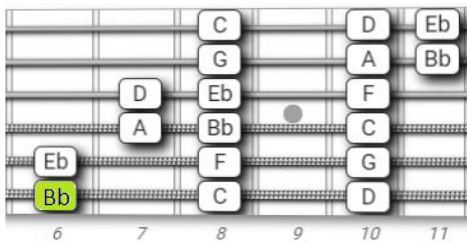
D Aeolisch (Mineur), door de Shape te laten beginnen op de 1ste fret van de 6de snaar. De grondtoon D op de 5de fret van de 5de snaar is daarvoor noot nummer 6 geworden.

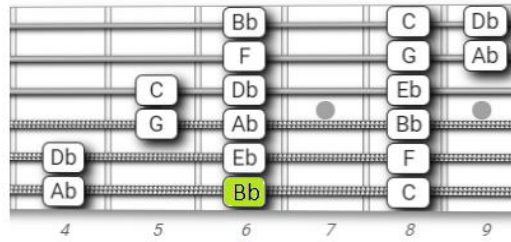
D Locrisch. We weten dat de grondtoon D de zevende noot moet zijn, en volgens de Shape is dat op de 4de snaar (de D snaar). We kunnen dat op de gitaarhals bereiken door de Shape te starten op de 11de positie van de 6de snaar, en daardoor komt de grondtoon D terecht op de 12e positie van de 4de snaar.

Met behulp van bovenstaande voorbeelden heb je gezien, dat we voor de grondtoon D, het complete arsenaal aan kerktoonladders kunnen genereren, waarbij we maar één Shape (vorm) hoeven te kennen.

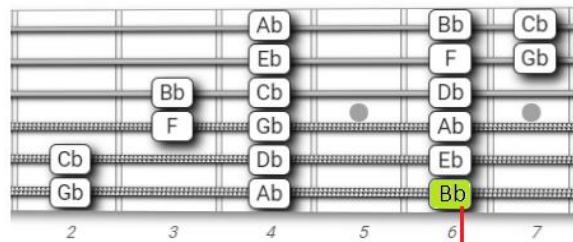
Nog een laatste voorbeeld om te laten zien, dat het met de Shape altijd, voor iedere kerktoonladder, lukt. We nemen nu als voorbeeld de Bb.

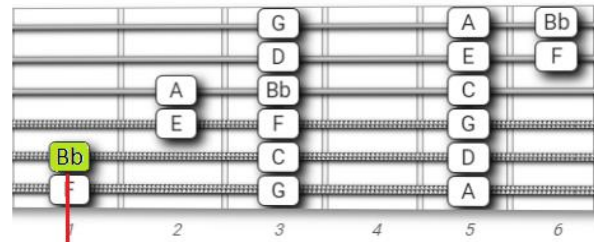
nootnummer 1 in de Shape
Ionische (Majeur) toonladder

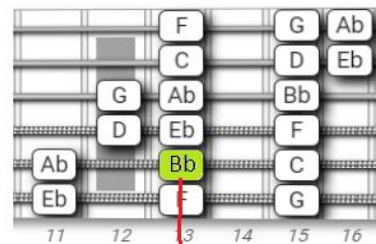
nootnummer 2 in de Shape
Dorische toonladder

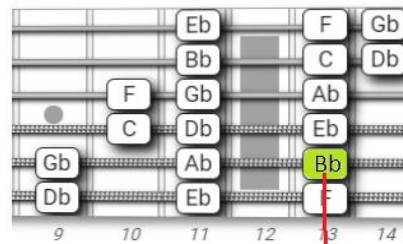
nootnummer 3 in de Shape
Frygische toonladder

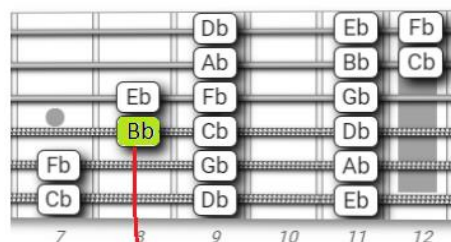
nootnummer 4 in de Shape
Lydische toonladder

nootnummer 5 in de Shape
Mixolydische toonladder

nootnummer 6 in de Shape
Aeolische toonladder

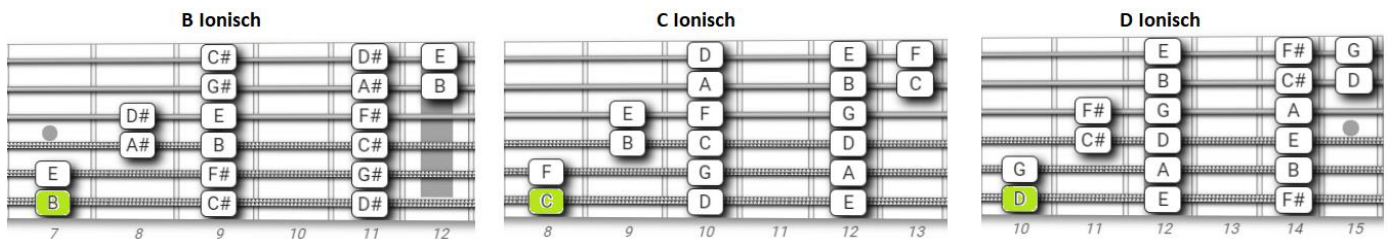
nootnummer 7 in de Shape
Locrische toonladder

OEFENING

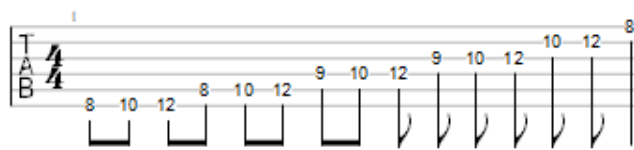
In onderstaande oefening kun je de C toonladder spelen in de inmiddels bekende kerkmodi. Uit de theorie van de GuitarJan.com website weet je, dat je door een Shape op te schuiven (naar beneden = lagere fretten, naar boven = hogere fretten), je een Shape in een andere toonladder gaat spelen. Nemen we als voorbeeld de eerste tabulatuur hieronder, waarbij we C in de Ionische modus spelen.

Als je alle posities 2 frets hoger plaatst, speel je de Ionische toonladder in D. Plaats je de posities 1 fret lager, dan speel je de Ionische toonladder in B. De B is slechts één positie lager omdat er tussen B en C geen hele, maar een halve stap in de toonladder zit.

Gebruik deze wijsheid om onderstaande tabulaturen in alle toonsoorten te oefenen.

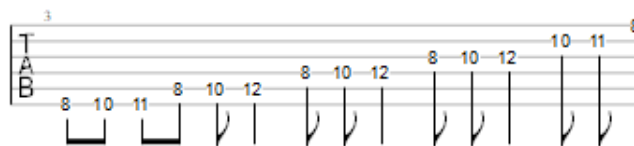
C Ionisch vanaf snaar 6

C Ionisch vanaf snaar 5

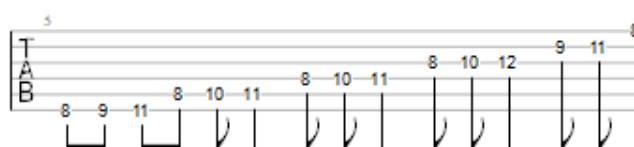
C Dorisch vanaf snaar 6

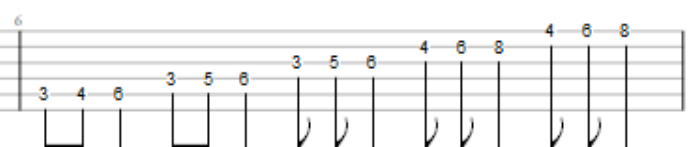
C Dorisch vanaf snaar 5

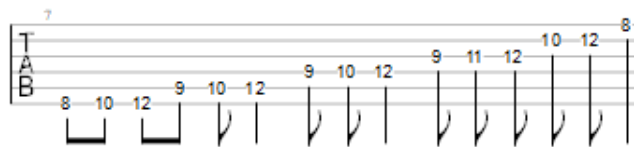
C Frygisch vanaf snaar 6

C Frygisch vanaf snaar 5

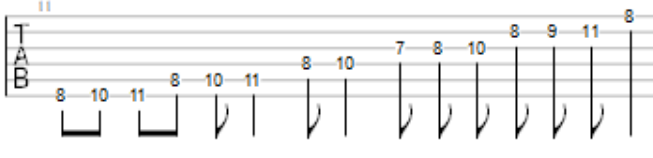
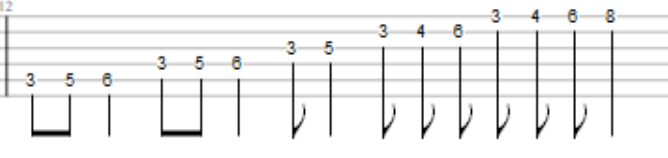
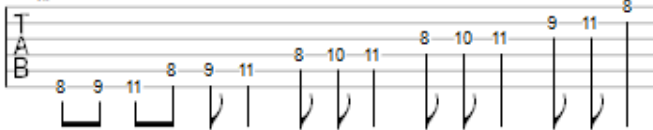

C Lydisch vanaf snaar 6

C Lydisch vanaf snaar 5

<p>C Mixolydisch vanaf snaar 6</p> <p>9 T A B 8 10 7 8 10 7 8 10 7 9 10 8 10 11 8</p>	<p>C Mixolydisch vanaf snaar 5</p> <p>10 T A B 3 5 2 3 5 2 3 5 3 5 6 3 5 6 8</p>
<p>C Aeolisch vanaf snaar 6</p> <p>11 T A B 8 10 11 8 10 11 8 10 7 8 10 8 9 11 8</p>	<p>C Aeolisch vanaf snaar 5</p> <p>12 T A B 3 5 6 3 5 6 3 5 3 4 6 3 4 6 8</p>
<p>C Locrisch vanaf snaar 6</p> <p>13 T A B 8 9 11 8 9 11 8 10 11 8 10 11 9 11 8</p>	<p>C Locrisch vanaf snaar 5</p> <p>14 T A B 3 4 6 3 4 6 3 5 6 4 6 7 4 6 8</p>

8. Gebruikmaken van de TOONZ applicatie

Zoals met alle toonladders het geval is, kun je deze alleen maar onder de knie krijgen door er veel mee te oefenen. Op de website GuitarJan.com vind je onder **Programma's & Downloads | E-Books & Online applicaties** het programma "TOONZ", een toonladder applicatie. Dit programma kun je overigens ook als standalone programma downloaden naar je eigen computer.

Het programma heeft een prima handleiding, die je in een pop-up venster kunt oproepen door op de knop [Handleiding](#) te klikken. Als je je gitaar virtueel hebt gestemd (zie daarvoor de handleiding), dan kun je in iedere toonsoort een aantal toonladders genereren, waaronder ook alle kerktoonladders.

Stel dat je een C# Mixolydische toonladder wilt oefenen, en je wilt die toonladder over de gehele hals van de gitaar zien, dan kun je dat instellen, en dan krijg je op je scherm een afbeelding zoals je op de volgende pagina ziet.

Van de open positie tot en met fret 12 zie je, op welke manier de C# Mixolydische toonladder op je gitaarhals ligt. De "TOONZ" applicatie maakt het oefenen van toonladders bijzonder gemakkelijk.

Als je een backing track in C# Mixolydisch afspeelt, dan heb je met behulp van "TOONZ" een prachtig overzicht hoe de bijbehorende toonladder op de gitaarhals ligt, en kun je over de backing track een solo gaan spelen.

Gitaarhals

Grondtoon, terts, kwint

Alle noten

Triaden

9. Akkoorden bij de kerktoonladders

(de diagrammen in deze paragraaf zijn gegenereerd met behulp van de website FaChords.com)

Vanuit de (kerk)toonladders kunnen we beredeneren welke akkoorden dat we nodig hebben. Daarvoor is wel wat theoretische ondergrond gevraagd. Raadpleeg van te voren GuitarJan.com, de modules **Muziektheorie | Toonladders** en **Muziektheorie | Akkoordentheorie**, als je niet weet hoe akkoorden in elkaar zitten. We zullen per kerktoonladder aangeven hoe je de akkoorden kunt beredeneren. We zullen vanuit de G Majeur toonladder de akkoorden bij een kerktoonladder gaan bepalen, waarbij we tevens laten zien hoe die toonladder op je gitaarhals gespeeld kan worden.

Je hebt net geleerd dat je met één Shape alle kerktoonladders op een bepaalde plaats op de gitaarhals kunt vinden, maar net zoals dat met majeur- en mineurtoonladders, blues toonladders etc. het geval is, kan iedere toonladder ook een eigen Shape hebben, naast de generieke Shape die je zojuist geleerd hebt. Door met Shapes te spelen die specifiek bij een toonladder horen, kun je nóg creatiever spelen. De theorie die nu volgt is weer een uitbreiding op de theorie van § 5 en § 7 van dit E-Boek.

De diagrammen zien er wat anders uit dan je tot nu toe gewend bent. We laten niet meer de notennamen zien, maar de intervallen van de toonladder, omdat dit voor het samenstellen van akkoorden erg belangrijk is. Daarnaast passen we wat kleurtjes toe, om je in één oogopslag te laten weten welke interval op welke fret en welke snaar, te vinden is.

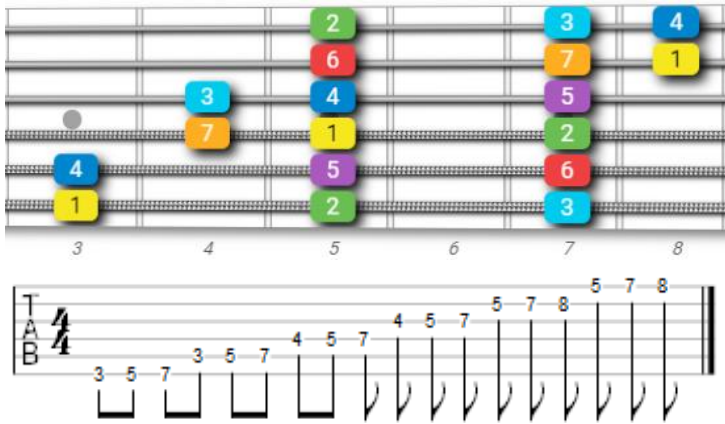
De intervallen zie je als volgt met kleurcoderingen weergegeven:

1 is in dit geval de grondtoon, 2 de secunde, 3 de terts, 4 de kwart, 5 de kwint, 6 de sext en 7 het septiem.

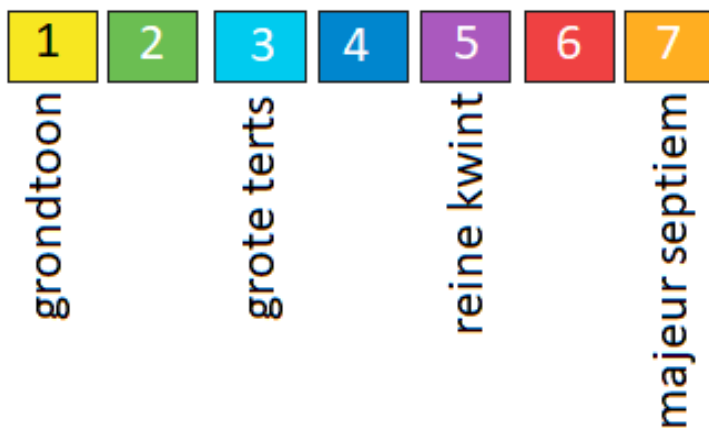
Als je niet meer helemaal voor de geest staat wat dat precies zijn, raadpleeg dan nog een keer pagina 4 van dit E-Boek.

Ionische (majeur) toonladder

We zullen bij deze toonladder uitgebreid uitleggen hoe akkoorden vanuit de intervallen samengesteld worden, zodat je bij de andere kerktoonladders goed snapt hoe het systeem werkt.

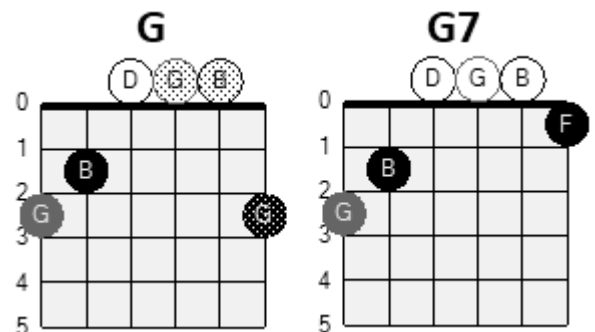
De Shape zoals hiernaast weergegeven ken je al, want die hebben we in § 7 gebruikt om alle kerktoonladders in een willekeurige toonsoort te spelen. De speelwijze van de toonladder zie je in de tabulatuur.

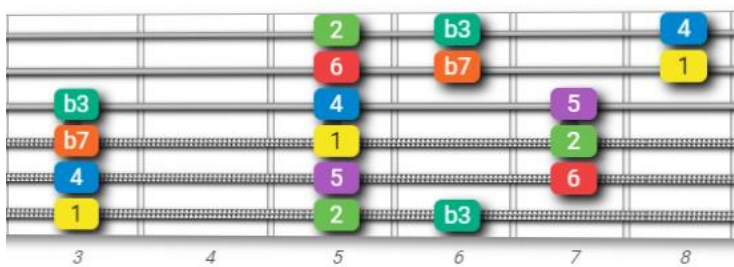
Om te kijken wat voor soort akkoorden we kunnen samenstellen, kijken we naar: de grondtoon (root) = geel vakje = nr. 1
 grote terts = lichtblauw vakje = nr. 2
 reine kwint = paars vakje = nr. 5
 Dit is een Triad of drie-eenheid, en omdat géén van de 3 intervallen een verlaagde (b) of verhoogde (#) noot heeft, noemen we dit een Majeur Triad.

Interval nummer 7 (oranje vakje) is het septiem. Deze is ook niet verlaagd of verhoogd, en is dus een Majeur Septiem.

Dit betekent uiteindelijk dat we in de Ionische toonladder over Majeur akkoorden en/of Majeur septiemakkoorden kunnen spelen. Dat wisten we eigenlijk al, omdat we weten dat de ionische toonladder ook de standaard Majeur toonladder is. Voor de G Majeur toonladder betekent dit akkoorden zoals je hiernaast ziet.

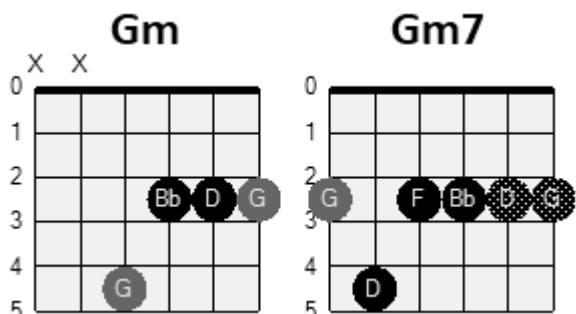
Dorische toonladder

een Mineur septiem hebben, hebben we:

Mineur Triad = Grondtoon, verminderde tert, grote kwint

Mineur Septiem = Grondtoon, verminderde tert, grote kwint, mineur septiem

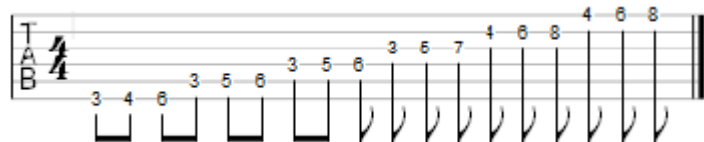
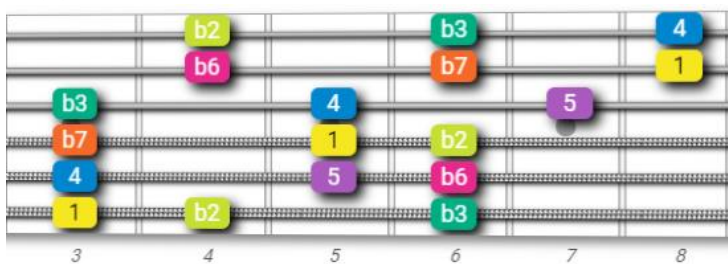
De tweede kerktoonladder is de Dorische toonladder. Ook hier weer een voorbeeld in de G toonladder.

Je ziet nu, dat de tert is verlaagd (b3), en dat ook het septiem is verlaagd (b7). Doordat we een verminderde kwint en

Hiernaast zie je tabulatuur voor het spelen van de G Dorische toonladder. De Dorische toonladder kan dus worden gebruikt voor ieder Mineur en/of Mineur7 akkoord dat dezelfde grondtoon heeft.

Een voorbeeld van akkoorden die in de G Dorische toonladder gebruikt kunnen worden zie je hiernaast.

Frygische toonladder

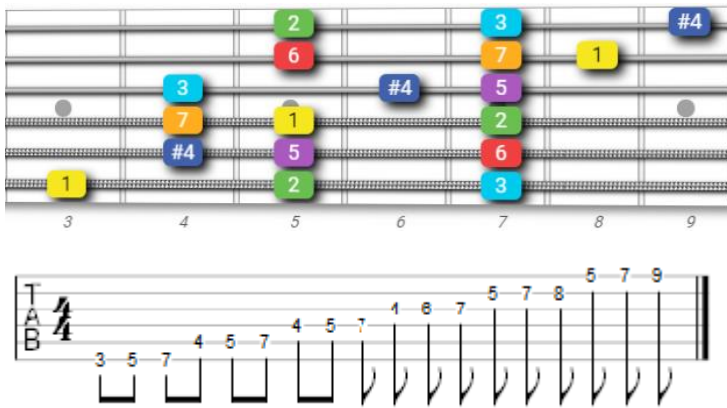

De derde kerktoonladder is de Frygische toonladder, die een wat donkerdere klankkleur heeft. Hiernaast de G Frygische toonladder.

De toonladder heeft een verlaagde secunde (b2), een verlaagde tert (b3), een verlaagde sext ((b6), en een verlaagd septiem (b7). Al deze verlagingen zijn de oorzaak van de wat donkerder klank van deze toonladder.

Ook deze toonladder heeft een mineur Triad en een mineur Septiem, dus ook de Frygische toonladder gebruikt Mineur en Mineur7 akkoorden. Voor voorbeelden hiervan zie de vorige kerktoonladder die we hebben besproken.

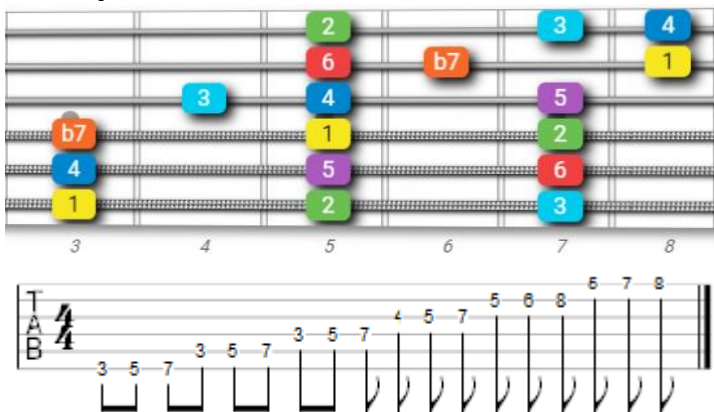
Lydische toonladder

De vierde kerktoonladder is de Lydische toonladder, een veelgebruikte toonladder in progressieve, symfonische en fusion georiënteerde rockmuziek (denk aan Steve Vai, Alan Holdsworth). Dit is een beetje het buitenbeentje binnen de kerktoonladders, omdat er geen verlaagde (b) noten in voorkomen, maar een verhoogde 4 (#4). In de toonladder G betekent dit een Cis (C#).

Aangezien er geen verlaagde intervallen zijn, kunnen we G Lydische toonladder gebruiken met Majeur en Majeur7 akkoorden.

Mixolydische toonladder

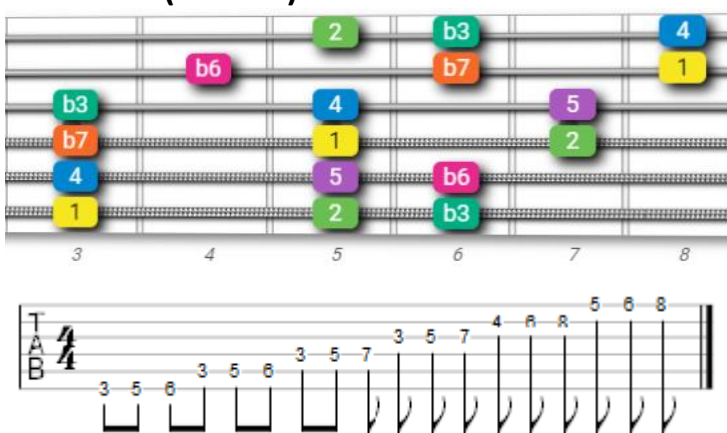

De vijfde kerktoonladder is de Mixolydische toonladder. Je ziet dat hierin de Septiem is verlaagd (b7). De andere noten blijven hetzelfde.

Dat is wat lastig want we hebben geleerd dat een verlaagd septiem een Mineur akkoord oplevert. Omdat we hier echter met een Majeur Triad akkoord (in ons voorbeeld de G) te maken hebben, is het zinvol ook het Septiem akkoord als een

Majeur Septiemakkoord te beschouwen. Het is wel een leuk muzikaal experiment om Majeur en Mineur akkoorden door elkaar heen te gebruiken, dus je kunt het zeker eens proberen.

Aeolische (mineur) toonladder

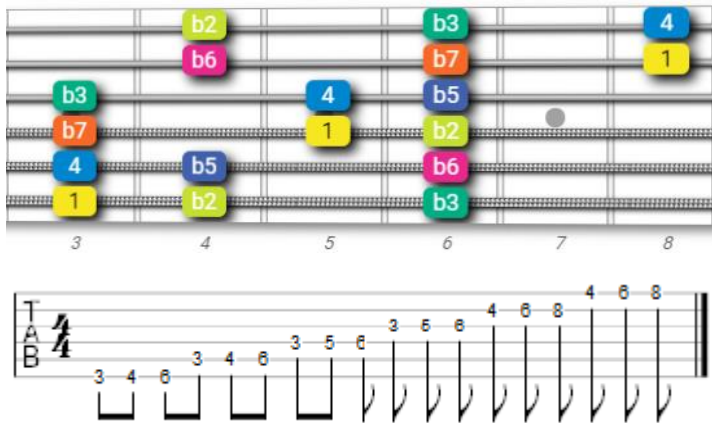

De zesde, de Aeolische kerktoonladder, is de bekende Mineur toonladder. We hebben hier te maken met 3 verlaagde noten, de terts (b3), de sext (b6) en het septiem (b7).

Het zal je wel duidelijk zijn dat we in deze toonladder Mineur en mineur 7 akkoorden gebruiken.

Leuk wetenswaardigheidje: als je de secunde (2) en de verlaagde sext (b6) uit deze toonladder haalt, krijg je mineur pentatonische toonladder.

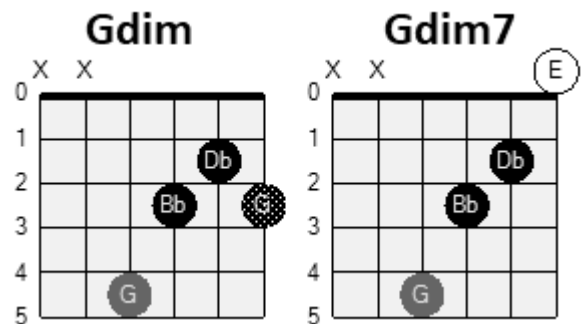
Locrische toonladder

De Locrische of duivelstonladder is de zevende en laatste van de kerktoonladders, en heeft een verlaagde secunde (b2), een verlaagde terts (b3), een verlaagde kwint, sext en septiem (b5, b6 en b7). In de Majeur Triad zijn dus twee van de noten verlaagd, en dat betekent dat je een zogeheten verminderd akkoord krijgt. Een verminderd akkoord (of Diminished, meestal afgekort tot Dim), zijn lastige

akkoorden in een akkoordprogressie (een harmonie). Dat komt omdat je in akkoordprogressies, om de muziek spannender of interessanter te maken, akkoorden wel eens door andere gelijkwaardige akkoorden wilt vervangen (bijvoorbeeld een Majeur G vervangen door een Majeur A), maar dat pakt bij Dim akkoorden lang niet altijd mooi uit.

Niet alleen in de Majeur Triad zijn twee noten verlaagd. Het Septiem akkoord kent zelfs drie verlaagde noten septiem (b3, b5 en b7), en is daardoor feitelijk ook een verminderd (diminished) akkoord. Je ziet hiernaast twee voorbeelden van akkoorden die je in een G Locrische toonladder zou kunnen gebruiken. Jazzmusici gebruiken vaak dit soort tamelijk complexe akkoordenstructuren.

9. Gebruikmaken van de Akkoorden zoeken applicatie

De website GuitarJan.com bevat een online “Akkoorden zoeker” applicatie, te vinden onder **Muziektheorie | Akkoordentheorie**, gevolgd door **Akkoordenzoeker (tool)**.

Stel dat je een aantal akkoorden zoekt die je kunt gebruiken in de B \flat Majeur Lydische toonladder. Je wilt de meest gebruikte akkoorden weten op alle 7 de toontrappen. Je hoeft daarvoor maar een paar invoervelden in te geven. Allereerst uiteraard de grondtoon van je toonladder, in ons voorbeeld de B \flat (of de A \sharp , omdat enharmonisch gelijke tonen zijn).

In het volgende invoerveld kies je de gewenste modus, in ons geval “Lydisch”.

De volgende stap is het opgeven van welke toonladdersoort je wenst, een majeure of een mineur toonladder.

Als je dat allemaal hebt opgegeven, krijg je een aantal rijtjes per toontrap van akkoordtypes die je in de B \flat toonladder kunt gebruiken.

Grondtoon: Bb of A#
Modus: 4: Lydisch
Toonladder: Majeur, Harmonisch Mineur, Melodisch Mineur
Afgeleide van: F Majeur

Opnieuw

I	II	III	IV	V	VI	VII
Bb Bb/b5 Bb5 Bb6 Bb6/9 Bbadd2 Bbadd9 Bbmaj7 Bbmaj7/9 Bbmaj7/9/#11 Bbmaj7/9/#11/13 Bbmaj7/9/13 Bbsus2 Bbsus2/6	C C5 C6 C6/9 C7 C7/9 C7/9/11 C7/9/13 Cadd2 Cadd9 Cadd11 Csus2 Csus2/6 Csus2/7 Csus4 Csus4/6 Csus4/6/9 Csus4/7 Csus4/7/9	D5 Dm Dm7 Dm7/9 Dm7/9/11 Dmadd2 Dmadd9 Dsus2 Dsus2/7 Dsus4 Dsus4/7 Dsus4/7/9	Em/b5 Em7/b5 Em7/b5/11	F F5 F6 F6/9 Fadd2 Fadd9 Fmaj7 Fmaj7/9 Fmaj7/9/13 Fsus2 Fsus2/6 Fsus4 Fsus4/6 Fsus4/6/9	G5 Gm Gm6/9 Gm7 Gm7/9 Gm7/9/11 Gm7/9/11/13 Gm7/9/13 Gmadd2 Gmadd9 Gmin6 Gsus2 Gsus2/6 Gsus2/7 Gsus4 Gsus4/6 Gsus4/6/9 Gsus4/7 Gsus4/7/9	A5 Am Am7 Asus4 Asus4/7

Hierboven zie je de afbeelding van de akkoordsuggesties die de "Akkoordzoeker" voorstelt als je de Bb Majeur Lydische toonladder invoert.

OEFENINGEN

Alle modi in verschillende toonladders.

The image displays 16 fretboard diagrams, each representing a different mode. The modes are arranged in four rows of four:

- Row 1: A-Ionisch, B-Ionisch, C-Ionisch, D-Ionisch
- Row 2: E-Ionisch, F-Ionisch, G-Ionisch, A-Dorisch
- Row 3: B-Dorisch, C-Dorisch, D-Dorisch, E-Dorisch
- Row 4: F-Dorisch, G-Dorisch, A-Phrygisch, B-Phrygisch

Each diagram shows the fretboard with fingerings (0-4) for strings T, A, and B. Some diagrams include a '3' indicating a barre on the third fret.

C-Phrygisch **D-Phrygisch** **E-Phrygisch** **F-Phrygisch**

19 20 21 22

TAB TAB TAB TAB

3 4 1 3 0 1 3 1 0 1 3 0 2 3 1 3 0 1 3 0 2 3 0 2 1 2 4 1 3 4 1 3

G-Phrygisch **A-Lydisch** **B-Lydisch** **C-Lydisch**

23 24 25 26 27

TAB TAB TAB TAB TAB

3 4 1 3 0 1 3 0 - 0 2 4 1 2 4 1 2 2 4 1 3 4 1 3 0 3 0 2 4 0 2 0 1

D-Lydisch **E-Lydisch** **F-Lydisch** **G-Lydisch**

28 29 30 31 32

TAB TAB TAB TAB TAB

0 2 4 1 2 0 2 3 0 2 4 1 2 4 1 2 1 3 0 2 3 0 2 3 3 0 2 4 0 2 4 0 -

A-Mixolydisch **B-Mixolydisch** **C-Mixolydisch** **D-Mixolydisch**

33 34 35 36

TAB TAB TAB TAB

0 2 4 0 2 4 0 2 2 4 1 2 4 1 2 0 3 0 2 3 0 2 3 1 0 2 4 0 2 1 3

E-Mixolydisch **F-Mixolydisch** **G-Mixolydisch** **A-Aeolisch**

37 38 39 40 41

TAB TAB TAB TAB TAB

0 2 4 0 2 4 0 2 1 3 0 1 3 0 1 3 3 0 2 3 0 2 3 0 - 0 2 3 0 2 3 0 2

B-Aeolisch **C-Aeolisch** **D-Aeolisch** **E-Aeolisch**

42 43 44 45

TAB TAB TAB TAB

2 4 0 2 4 0 2 0 3 0 1 3 0 1 3 1 0 2 3 0 2 3 1 3 0 2 3 0 2 3 0 2

F-Aeolisch **G-Aeolisch** **A-Loerisch** **B-Loerisch**

46 47 48 49 50

TAB TAB TAB TAB TAB

1 3 4 1 3 4 1 3 3 0 1 3 0 1 3 0 - 0 1 3 0 1 3 0 2 2 3 0 2 3 0 2 0

C-Loerisch **D-Loerisch** **E-Loerisch** **F-Loerisch**

51 52 53 54

TAB TAB TAB TAB

3 4 1 3 4 1 3 1 0 1 3 0 1 3 1 3 0 1 3 0 1 3 0 2 1 2 4 1 2 4 1 3

G-Loerisch

55

TAB

3 4 1 3 4 1 3 0

Lick in E Majeur Frygisch

mf

Oefening in de Ionische toonladder

mf

TAB

6 4 2 6 4 6 4 3 6 4 3 6 4 2 6 4

4 2 1 4 2 4 2 1 4 2 1 4 2 1 4 2

TAB

3 5 7 3 5 7 4 5 7 4 5 7 5 7 3 5

1 2 4 1 2 4 1 2 4 1 2 4 2 4 1 2

TAB

7 5 3 7 5 7 5 4 7 5 4 7 5 3 7 5

4 2 1 4 2 4 2 1 4 2 1 4 2 1 4 2

TAB

4 6 8 4 6 8 5 6 8 5 6 8 6 8 4 6

1 2 4 1 2 4 1 2 4 1 2 4 2 4 1 2

TAB

8 6 4 8 6 8 6 5 8 6 5 8 6 4 8 6

4 2 1 4 2 4 2 1 4 2 1 4 2 1 4 2

TAB

5 7 9 5 7 9 6 7 9 6 7 9 7 9 5 7

1 2 4 1 2 4 1 2 4 1 2 4 2 4 1 2

TAB

9 7 5 9 7 9 7 6 9 7 6 9 7 5 9 7

4 2 1 4 2 4 2 1 4 2 1 4 2 1 4 2

TAB

6 8 10 6 8 10 7 8 10 7 8 10 8 10 6 8

1 2 4 1 2 4 1 2 4 1 2 4 2 4 1 2

TAB

10 8 6 10 8 10 8 7 10 8 7 10 8 6 10 8

4 2 1 4 2 4 2 1 4 2 1 4 2 1 4 2

TAB

1 2 4 1 | 2 4 1 2 | 4 1 2 4 | 2 4 1 2

TAB

4 2 1 4 | 2 4 2 1 | 4 2 1 4 | 2 1 4 2

TAB

1 2 4 1 | 2 4 1 2 | 4 1 2 4 | 2 4 1 2

TAB

4 2 1 4 | 2 4 2 1 | 4 2 1 4 | 2 1 4 2

TAB

1 2 4 1 | 2 4 1 2 | 4 1 2 4 | 2 4 1 2

TAB

4 2 1 4 | 2 4 2 1 | 4 2 1 4 | 2 1 4 2

TAB

1 2 4 1 | 2 4 1 2 | 4 1 2 4 | 2 4 1 2

TAB

4 2 1 4 | 2 4 2 1 | 4 2 1 4 | 2 1 4 2

TAB

1 2 4 1 | 2 4 1 2 | 4 1 2 4 | 2 4 1 2

Three guitar tablature examples showing fret numbers and picking patterns:

- Example 1: Fret numbers 15, 13, 11, 15, 13, 15, 13, 12, 15, 13, 12, 15, 13, 11, 15, 13. Picking patterns: 4 2 1 4, 2 4 2 1, 4 2 1 4, 2 1 4 2.
- Example 2: Fret numbers 12, 14, 16, 12, 14, 16, 13, 14, 16, 13, 14, 16, 14, 16, 12, 14. Picking patterns: 1 2 4 1, 2 4 1 2, 4 1 2 4, 2 4 1 2, 2 4 1 2.
- Example 3: Fret numbers 16, 14, 12, 16, 14, 16, 14, 13, 16, 14, 13, 16, 14, 12, 16, 14. Picking patterns: 4 2 1 4, 2 4 2 1, 4 2 1 4, 2 4 2 1, 2 1 4 2.

Kerktoonladders in E Majeur

Lead synth. 6/4

E Majeur	E Majeur Dorisch
<p>Scale diagram for E Majeur: frets 12, 14, 16, 13, 14, 16, 14, 16, 17, 14, 16, 17.</p>	<p>Scale diagram for E Majeur Dorisch: frets 12, 14, 15, 12, 14, 16, 12, 14, 16, 14, 15, 17, 14, 15, 17.</p>
E Majeur Frygisch	E Majeur Lydisch
<p>Scale diagram for E Majeur Frygisch: frets 12, 13, 15, 12, 14, 15, 12, 14, 15, 13, 15, 17, 13, 15, 17.</p>	<p>Scale diagram for E Majeur Lydisch: frets 12, 14, 16, 13, 14, 16, 13, 14, 16, 13, 15, 16, 14, 16, 17, 14, 16, 18.</p>
E Majeur Mixolydisch	E Majeur Aeolisch
<p>Scale diagram for E Majeur Mixolydisch: frets 12, 14, 16, 12, 14, 16, 12, 14, 16, 13, 15, 16, 14, 15, 17, 14, 16, 17.</p>	<p>Scale diagram for E Majeur Aeolisch: frets 12, 14, 15, 12, 14, 15, 12, 14, 16, 12, 14, 16, 13, 15, 17, 14, 15, 17.</p>
E Majeur Locrisch	E Majeur Melodisch
<p>Scale diagram for E Majeur Locrisch: frets 12, 13, 15, 12, 13, 15, 12, 14, 15, 12, 14, 15, 13, 15, 17, 13, 15, 17.</p>	<p>Scale diagram for E Majeur Melodisch: frets 12, 14, 15, 12, 14, 16, 13, 14, 16, 12, 14, 16, 14, 10, 17, 14, 15, 17.</p>
E Majeur Melodisch b2	E Majeur Melodisch Lydisch vermeerdert
<p>Scale diagram for E Majeur Melodisch b2: frets 12, 13, 15, 12, 14, 16, 12, 14, 15, 12, 14, 16, 14, 15, 17, 13, 15, 17.</p>	<p>Scale diagram for E Majeur Melodisch Lydisch vermeerdert: frets 12, 14, 16, 13, 15, 16, 13, 14, 16, 13, 15, 17, 14, 16, 17, 14, 16, 18.</p>
E Majeur Melodisch Lydisch Dominant	E Majeur Melodisch Locrisch
<p>Scale diagram for E Majeur Melodisch Lydisch Dominant: frets 12, 14, 16, 13, 14, 16, 12, 14, 16, 13, 15, 16, 14, 15, 17, 14, 16, 18.</p>	<p>Scale diagram for E Majeur Melodisch Locrisch: frets 12, 14, 15, 12, 13, 15, 12, 14, 16, 12, 14, 15, 13, 15, 17, 14, 15, 17.</p>

C Majeur in alle kerktoneeladders I

Seven rows of guitar tablature for C Major in all seven modes. Each row shows the ascending and descending scales with fret numbers and string indicators. The modes are: Ionian, Dorian, Phrygian, Lydian, Mixolydian, Aeolian, and Locrian.

C Majeur in alle kerktoneeladders II

Three rows of guitar tablature for C Major in Ionian, Dorian, and Phrygian modes. Each row shows the ascending and descending scales with fret numbers and string indicators. The modes are: C Majeur Ionisch, C Majeur Dorisch, and C Majeur Frygisch.

C Majeur Lydisch

TAB

C Majeur Mixolydisch

TAB

C Majeur Aeolisch

TAB

C Locrisch

TAB

Arpeggio's in verschillende toonladders

TAB 4/4

TAB

TAB

TAB

TAB

TAB

7 5 3 5 3 1 3 1 0 1 0 3 | 0 3 1 3 1 0 0 2 0 2 0 1 | 0 1 3 1 3 0 3 0 1 0 1 3

TAB

3 1 0 1 0 3 0 3 1 3 1 0 | 1 0 2 0 2 0 0 2 3 2 3 0 | 3 0 2 0 2 0 2 0 1 0 1 3

TAB

3 1 0 1 0 2 0 2 0 2 0 3 | 0 3 2 3 2 0 0 2 3 2 3 0 | 3 0 2 0 2 3 2 3 0 3 0 2

TAB

2 0 0 3 3 2 3 2 0 2 0 3 | 0 3 2 3 2 0 0 3 0 3 0 2 0 2 1 3 0 3 | 0 2 0 2 1 3 0 3 0 2 0 2 1 3 0 3

TAB

0 2 0 2 1 3 0 3 | 5 8 0 7 5 7 5 3 | 5 8 10 12 10 12 9 8 | 10 8 10 12 15 17 14 12

TAB

14 13 15 12 15 17 20 22 | 0 3 3 0 3 0 0 3 | 3 0 3 0 2 2 0 3 | 0 3 3 0 0 3 0 3

TAB

0 3 3 5 3 5 | 5 8 8 10 8 10 12 12 | 10 8 10 8 8 5 5 3 | 5 3 3 0 1 3 1 3

TAB

0 3 0 0 3 3 5 3 | 5 5 3 5 3 3 0 0 | 3 0 3 1 3 1 0 2 | 2 1 1 3 1 3 0 3

TAB

0 0 3 3 0 0 3 0 | 3 1 3 1 1 2 2 0 | 0 2 2 0 0 2 0 2 | 2 1 1 3 3 1 1 2

TAB

2 0 2 0 0 2 2 0 | 0 3 3 3 0 2 0 | 2 2 0 0 2 2 0 0 | 2 2 0 2 0 3 0 3

Arpeggio's in alle kerktoonladders

G Majeur Ionisch

A Majeur Dorisch

B Majeur Frygisch

C Majeur Lydisch

D Majeur Mixolydisch

E Majeur Aeolisch

F Majeur Locrisch

G Majeur Ionisch

Triade oefeningen in C Ionisch

1.1 Grondtoon & Terts

TAB 7 10 8 7 10 9 7 10 9 7 10 9 7 10 9 8 10 10

TAB 8 7 10 8 7 10 8 12 7 10 10 8 8 7 10 10 9 8

TAB 7 10 10 9 9 7 7 10 10 9 8 7 7 10 10 8 8 7

1.2 Terts & Grondtoon

TAB ♯ ♯ 7 8 8 10 10 7 7 8 9 10 10 7 7 9 9 10

TAB 10 7 8 9 10 10 7 8 8 10 10 7 12 8 10 7 8 10

TAB 7 8 10 10 8 9 10 7 9 10 7 9 10 7 9 10 7 8

1.3 Grondtoon & Kwint

TAB 10 7 8 10 7 8 ♯ ♯ 8 10 10 7 7 9 8 10 10 7

TAB 7 9 9 10 10 8 7 10 9 7 10 8 8 10 10 12 7 13

TAB 8 15 7 13 10 12 8 10 10 8 9 7 7 10 10 8 9 10

1.4 Kwint & Grondtoon

TAB 7 9 10 7 8 10 7 9 10 7 8 10 ♯ ♯ 10 8 7 10

TAB

2.1 Grondtoon, Terts & Kwint

TAB

2.2 Grondtoon, Kwint & Terts

TAB

2.3 Terts, Grondtoon & Kwint

TAB

10 7 9 8 10 7 7 9 10 10 7 8 8 10 7 || 7 8 10 8 10 7

TAB

10 7 9 7 8 10 9 10 7 10 7 9 7 9 10 9 10 8 10 7 10 8 9 7

TAB

10 10 8 7 8 10 8 10 12 10 7 13 12 8 15 10 7 13 8 10 12 7 8 10

TAB

10 10 8 8 9 7 10 7 10 9 10 8 7 9 10 10 7 9 9 10 7 7 8 10

2.4 Terts, Kwint & Grondtoon

TAB

10 7 9 8 10 7 7 8 10 || 7 10 8 8 7 10 10 9 7 7 10 8

TAB

9 7 10 10 9 7 7 10 9 9 8 10 10 10 7 8 7 9 10 8 10 7 10 8

TAB

8 12 10 10 13 7 12 15 8 10 13 7 8 12 10 7 10 8 10 8 10 8 7 9

TAB

10 10 7 9 8 10 7 10 9 10 9 7 9 7 10 7 10 8 10 9 7 8 7 10

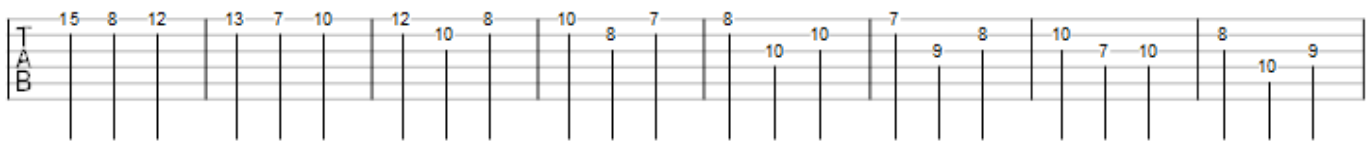
2.5 Kwint, Grondtoon & Terts

TAB

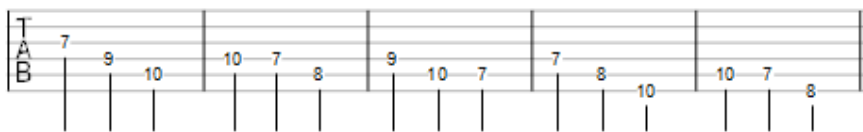
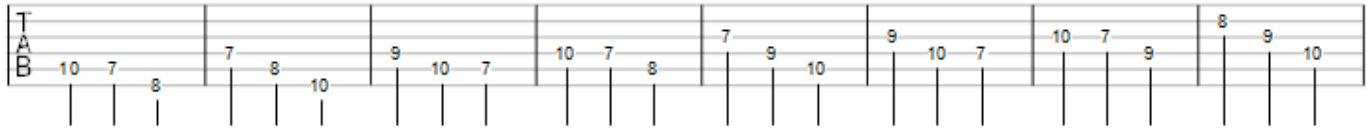
7 10 8 || 10 8 7 7 10 8 9 7 10 10 8 7 7 10 9 9 7 10

TAB

10 9 7 8 10 9 10 7 10 7 9 8 8 10 10 10 8 7 12 10 8 13 7 10

2.6 Kwint, Terts & Grondtoon

11. Tot slot

Het is je gelukt, je bent heelhuids door de theorie en de oefeningen gekomen. Ik geef toe dat deze Special, naast heel veel oefenmateriaal, ook een grote hoeveelheid theorie bevat.

We hebben een uitgebreide beschrijving van het begrip intervallen gegeven, zodat je begrijpt hoe kerktoonladders in elkaar zitten, en hoe deze met elkaar verbonden zijn. Je hebt de verschillende klankkarakters van de kerktoonladders geleerd, dus je weet in welke harmonische context dat je een bepaalde kerktoonladder kunt inzetten.

Je weet op welke manier, en waar, de kerktoonladder op je gitaarhals zijn te vinden en dat er één Shape bestaat, waarmee je alle 84 verschillende kerktoonladders (12 toonsoorten x 7 kerktoonladdervormen), kunt samenstellen.

Als laatste hebben we je geleerd hoe je uit de kerktoonladders kunt bepalen welk akkoord /akkoorden je het beste kunt gebruiken, door de Triades uit de diverse intervallen te bepalen.

Ik hoop dat je veel nieuwe inzichten aangereikt hebt gekregen, waarmee je een verdere verdiepingsslag in de muziektheorie kunt maken, en dat je veel speelplezier aan de oefeningen beleeft.

Jan, de samensteller van

GuitarJan.com

Toekomstige Nieuwsbrief Specials

Voor de komende nieuwsbrieven staan nog een aantal andere Specials op stapel, waarvan we echter nog niet weten wanneer deze beschikbaar zullen komen. Eén van de muziektheoretische thema's die we nog willen behandelen is het onderscheid tussen de verschillende mineurtoonladders die je kunt gebruiken.

Aanvullende literatuur op de website

Op de website vind je, naast alle online modules over muziektheorie, ook de voorafgaande uitgaven van de Nieuwsbrief Specials die betrekking op muziektheorie hebben, zoals:

- Solo's spelen in het C A G E D systeem
- Blues solo's spelen in het C A G E D systeem
- Pentatonische toonladders en akkoorden

Kijk daarvoor op de website van **GuitarJan.com** onder de module **Programma's & Downloads | E-Books & Online applicaties**, of onder de module **Nieuwsbrieven**.